

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

1 (3)

Datum
2022-11-11

Ärendebeteckning
801-10583-2022

Justitiedepartementet
ju.l5@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss om Straffansvar för psykiskt våld

Er beteckning: Ju2022/02651

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Norrbottens län, hädanefter Länsstyrelsen, instämmer i utredningens förslag angående lagförslaget gällande psykiskt våld.

Särskilt positivt tycker Länsstyrelsen att utredningens genomgående beskrivning av psykiskt våld. Det är viktigt att förstå hur omfattande psykiskt våld är och vidden av gärningar i det begreppet, även hur vanligt det är och inte minst hur allvarliga konsekvenser det kan bli för den som är utsatt. Det är också positivt att begreppet *kontroll* används som beskrivande ord gällande psykisk misshandel. Inte minst vad gäller personer utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld.

Länsstyrelsen tycker att det är positivt att stärka unga samt äldre personer samt personer med funktionsnedsättning genom att något närståenderekvisit inte föreslås.

Länsstyrelsen är något tveksamma till hur den nya lagen tillvaratar barns rättigheter på bästa sätt.

Länsstyrelsen anser slutligen att lagstiftningen bör kompletteras med kompetenshöjande insatser för att ge önskad effekt om stärkt skydd.

Mer utförliga kommentarer kring utredningen följer nedan utifrån utredningens disposition:

Kap 10 Psykisk misshandel som ett särskilt brott

10.1.2 Närmare om det föreslagna brottet psykisk misshandel

Länsstyrelsen är positiva till förslaget att närståenderekvisitet inte ska gälla för psykisk misshandel och främst utifrån den angivna anledningen att det stärker skyddet för unga vuxna samt vårdtagare.

10.1.4 Något om brottskatalogerna i 4 kap brottsbalken

Länsstyrelsen reagerar på att utredningen i detta stycke plötsligt argumenterar för att det *inte* skulle vara lika allvarligt för barn att bevittna psykiskt våld som våld eller hot.

Länsstyrelsen anser att psykisk misshandel ska läggas till i brottskatalogen för barnfridsbrott.

10.1.6 Rättfärdigande omständigheter

Länsstyrelsen anser att det finns en tvetydighet i utredningen gällande barns rättigheter beträffande utsatthet för psykiskt våld. Å ena sidan framhålls barns rättigheter som centrala och barn som en skyddsvärd grupp, men å andra sidan lyfts föräldrars rättigheter, uppfostran och även andra institutioner som skola eller särskilda boenden befogenheter för att kunna bedriva sina verksamheter.

Länsstyrelsen anser övergripande att barns rättigheter ska stärkas.

10.1.9 Preskription och åtalsregler

Gällande särreglering av preskription för psykiskt våld mot målsägande under 18 år motsätter vi oss utredningens bedömning om att det inte ska finnas. Länsstyrelsen anser att det är motsägelsefullt utifrån utredningens tidigare resonemang om psykiskt våldets allvarlighetsgrad och föreslår att detta även ska synas beträffande preskriptionstid.

Kap 12 Konsekvensutredningen

12.3 Vilka berörs av den föreslagna regleringen?

Länsstyrelsen saknar en beskrivning hur målgruppen och främst barn och unga berörs av den föreslagna regleringen.

12.4 Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Länsstyrelsen invänder mot utredningens slutsats att utbildnings- och informationsinsatser inte leder till några kostnader och vill i stället trycka på vikten av att satsa resurser på dessa insatser.

12.5 Hur bidrar förslaget till uppfyllandet av de jämställdhetspolitiska målen om jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra?

Länsstyrelsen anser att lagen är *ett* av alla verktyg som behövs för att få ett slut på mäns våld mot kvinnor. Inte minst behöver vi arbeta förebyggande för att ingen ska behöva utstå det brott och utsatthet som innefattas av psykisk misshandel.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen noterar att utredningen menar att det i befintlig lagstiftning finns möjlighet att bli dömd för psykiskt våld men att det av någon anledning inte tillämpas idag. En ny lag är således inte en komplett lösning för att skapa förändring. Länsstyrelsen menar att lagändringen behöver stärkas med ytterligare insatser, så som kunskapshöjning, ekonomiska resurser, spridning av information för att implementera lagen.

Länsstyrelsen vill också lyfta att det innan det ens blir aktuellt med att lagföra för brottet psykisk misshandel så behöver våldet upptäckas, identifieras, anmälas och utredas. Inte minst behövs ett gott samhälleligt stöd till den utsatta under hela processen.

Förhoppningsvis kan en ny lag enligt förslaget gällande psykisk misshandel även ha ett symboliskt och normerande värde.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med handläggare Annika Hellgren som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Lina Segerlund, enhetschef samt rättsenheten medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.